

[Foul Dam.]

en person et bødeansvar, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes ham. Det må dog være et ganske klart retsprincip, at et ansvar forudsætter, at man kan tilregne den pågældende den pågældende overtrædelse.

Berigtigelsesreglerne er jeg ikke særlig begejstret for efter udformningen, men det er da meget muligt, at der er grund til at se på, om den berigtigelsespraksis og de berigtigelsesregler, vi har i øjeblikket, er tilstrækkelig smidige og tilstrækkelig fornuftige.

Når jeg er bekymret ved lovforslaget som helhed, er det, fordi jeg her som ved andre forslag fra samme side sporer, at der ligger noget andet under. Man taler meget smukt om hensynet til enkelte mennesker, det gjorde hr. Gerstrøm vist også, men spørgsmålet er, om det, man ønsker, i virkeligheden ikke er at hæmme den frie kritik, som fremkommer i pressen mod offentlige personer, mod organisationer og initiativer af den ene eller den anden art, en kritik, som ofte i sine første trin må bygge på formodninger, på mistanker o. lign., og som det derfor vil være meget ønskeligt for de pågældende at få bremsset, inden man er kommet så langt, at beviserne ligger på bordet. Vi har fra dansk politisk historie og dansk pressehistorie adskillige eksempler på kampagner, der er begyndt på et grundlag, som ville kunne standses af en lovgivning som denne, kampagner, som viste sig at være rigtige, og som viste sig at fjerne alvorlige kræftbylder fra vor samfund.

Jeg tror, at formålet med dette lovforslag og ikke mindst med hr. Gerstrøms tilslutning til det er at begrænse pressefriheden, ikke at forøge ansvaret.

Den gamle lov er for tandløs, siger hr. Gerstrøm. Jeg vil gerne understrege, at da den gamle lov blev gennemført i 1938, var der ganske overordentlig megen bekymring over den begrænsning i friheden, som da skete, og jeg vil gerne for at belyse dette citere, hvad venstres ordfører sagde i landstinget den 1. april 1938:

„Alt, hvad der angår det frie ords stilling, er netop i øjeblikket et så omtåligt område, at det efter vor opfattelse havde været heldigere ikke at røre derved på indeværende tidspunkt. Den nuværende presselov er så frisisindet og rummelig, at den frie meningsudveksling, som vi herhjemme sætter

så højt, har kunnet finde plads og trives under den, og en i det store og hele sund og ansvarsbevidst presse har kunnet udvikle sig.“

Det var venstres landstingsordfører, Esther Malling Pedersen, den 1. april 1938. Jeg synes, hun havde ret, og jeg synes, at ordene meget vel kan anvendes om den nuværende situation. Jeg mener også, at det frie ord i øjeblikket er truet.

Så siger man, at der er misbrug, og over for denne tale vil jeg gerne citere et andet tidligere æret medlem af rigsdagen, nemlig Nikolaj Frederik Severin Grundtvig, der 14. november 1848 bl. a. sagde:

„Man taler om misbrug, og hvo vil nægte dem? Hvem tør vove at påstå, at de ikke ville ske? Det vil ske her som overalt, at mange enkelte mænd kunne få i sinde, at jeg tør bruge dette udtryk, at riste deres egen pølse på folkets kappe. Men skulle vi da glemme, at selv latinerne, selv de har lært os, at brugen af noget gavnligt ikke må afskæres for misbrugens muligheds skyld, og alle misbrug må så vidt muligt tåles, vistnok ikke for deres egen skyld, men fordi ethvert storværk kræver frihedens kraftige tilværen.“

Fuglsang (DKP):

Også fra mit partis side erkender vi, at der findes en reel baggrund for tanken og forslaget om at forsøge at forsvare landets borgere mod, hvad man kan kalde samvittighedsløst magtmisbrug fra pressens side. Noget andet ville faktisk være svært, når man ser på, hvad visse blade tør tillade sig i den henseende.

Jeg erkender også, at sammenlignet med det forslag, der blev fremsat i fjor, så synes forslagsstillerne at have draget lære af den debat, den dengang blev ført, og noget sådant skal man selvfølgelig aldrig bebrejde folk. Men mine betænkeligheder bygger på, at jeg for det første er bange for, at det vil være at indgive folk i almindelighed farlige og skadelige illusioner om, at bestemmelser som f. eks. dem, der er foreslået her, selv om de virkelig er velmente, skulle kunne forbedre og ændre det principielle i pressens brug eller misbrug.

Spørgsmålet om pressens brug er jo i sidste ende en følge af, at vi lever i et samfund, hvor grundlovens ord om ytringsfriheden i